

MAARTEN HUYGEN

Is kraken crimineel? In Debatcentrum Arminius, Rotterdam, 18 mei.

Krakers helpen het wanbeleid

Rotterdam ken ik niet als krakerstad. Toch telde ik er bijna honderd in de kerkbanken van debatcentrum Arminius. Mensen die in groepen bij elkaar zaten, meestal netjes vragen stelden, maar ook wel schreeuwden of grof interrompeerden. Een heftige bijeenkomst.

De krakers waren vrijwel allemaal blank. Zo'n homogeen gezelschap komt in Rotterdam bijna niet meer voor. Ik dacht dat ook het kraken zelf ouderwets was. Het doet mij denken aan straatveldslagen in de sombere jaren tachtig waaraan sommige veteranen dure appartementen in historische stadscentra aan hebben overgehouden.

Waarom dan nu pas een voorstel tot een kraakverbod in de Tweede Kamer? Een van de initiatiefnemers, Brigitte van der Burg (VVD), was er ook. Tegenover het geschimp van haar gehoor bleef ze nog redelijk effen.

Volgens socioloog Piet Renooy die sprak over zijn rapport 'kraken en leegstand' voor de overheid, wisten sommige gemeentebesturen niet eens dat ze krakers binnen hun grenzen hadden. Leiden en Amsterdam hebben regelmatig confrontaties met de politie maar Rotterdamse krakers verspillen daar geen tijd aan, stelde Renooy vast. Hij verwonderde zich over het geringe aantal krakers bij zo'n hoge leegstand van woningen. Dat komt doordat er in Rotterdam geen woningnood is, merkte een ander op. Krakers zoeken wel graag de mooiste plekjes op, praktisch gratis. Liever in Amsterdam of desnoods op een mooie centrale plek in Rotterdam. Minder aantrekkelijke gebouwen worden gemeden. Het idyllische beeld dat krakers van zichzelf schetsten van 'burgers die zelf het initiatief nemen om hun problemen zelf op te lossen' was eigenlijk een verzachtende omschrijving voor eigenrichting.

Wethouder Wonen en Ruimtelijke Ordening, Hamit Karakus (PvdA), en zijn collega's van andere steden gebruiken de vrijwillige koevoetbendes om eigenaren te dwingen. Hij was in principe geen tegenstander van een kraakverbod, zei hij met een vroom gezicht, maar zo'n verbod kon het woningprobleem ook verergeren. „Recht is heilig”, besloot hij. „Maar ook een eigenaar heeft verplichtingen.”

Hoe zit het dan met de de overheid zelf? In feite laat ze particuliere eigenaren boeten voor haar fouten. De woningmarkt zit op slot. Van der Burg noemde het massale „scheef wonen” door mensen die te veel verdienen voor een sociale huurwoning. Er zijn weinig alternatieven want voor een particulier is het vaak niet aantrekkelijk om te verhuren. De wettelijk vastgestelde huren zijn vaak lager dan de hypotheekrente voor de huisbaas. Een huurder kan zijn leven lang tegen een onrendabele huur in de woning blijven zitten. Geen wonder dat hypotheekbanken verhuur niet toestaan, want een levenslang onrendabel verhuurde woning

verliest veel waarde. Voor een van de vele 'burgers' die nu hun huis niet kunnen verkopen, zit er niets anders op dan om het huis leeg te laten tot het wordt gekraakt of om een kraakwacht te nemen. Op eigenrichting van krakers volgen vaak knokploegen van de huisbaas. In het duister speelt zich heel wat af.

Tijdens het debat klaagden eigenaren wat hun was aangedaan. Een functionaris van de Patrimonium Woningstichting zei dat slechts 10 procent van de krakers „bijdraagt aan de buurt”. Van 90 procent van de gevallen van kraken had hij „meer last dan profijt”. Een kleine ondernemer klaagde dat hij was geruïneerd door krakers van een pand dat hij wilde exploiteren. Vernieling, diefstal van elektriciteit. En hij krijgt de krakers er niet uit, want zolang ze er zitten, geeft de bank geen geld voor een nieuw gebruiksplan. Hij werd weggehoond door de krakers. Onverdiend.